

Na temelju članka 27. Zakona o savjetima mladih (NN 41/14) i Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN 85/2020), Središnji državni ured za demografiju i mlade usvojio je

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

O PRAĆENJU PROVEDBE ZAKONA O SAVJETIMA MLADIH U 2021. GODINI

Uvod

Savjeti mladih osnivaju se pri jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave kao njihova savjetodavna tijela u području mladih. Osnivaju se kao županijski, gradski i općinski savjeti mladih.

Član savjeta mladih može biti svaka mlada osoba s prebivalištem ili boravištem u Republici Hrvatskoj od navršениh petnaest do trideset godina starosti. Zakon o savjetima mladih (dalje u tekstu Zakon) uređuje osnivanje savjeta mladih, način izbora članova i zamjenika članova savjeta mladih, njihov djelokrug i druga pitanja važna za rad savjeta. Provedbu Zakona nadzire Središnji državni ured za demografiju i mlade, tijelo državne uprave nadležno za mlade, koje tijekom godine prikuplja podatke o djelovanju savjeta mladih u prethodnoj kalendarskoj godini i izrađuje godišnje izvješće o njegovoj provedbi te na druge načine prati provedbu toga Zakona.

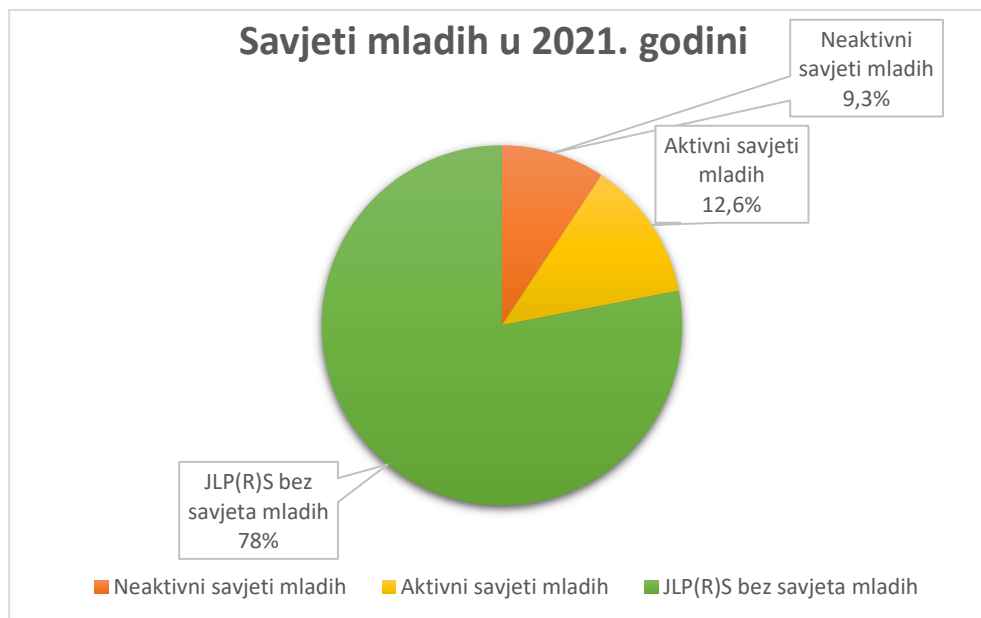
Osnovni cilj osnivanja savjeta mladih je uključivanje mladih u procese odlučivanja o javnim poslovima i politikama od važnosti za mlade u lokalnim sredinama, njihovo punopravno sudjelovanje u javnom životu županije, općine ili grada te informiranje i savjetovanje mladih. Uzimajući u obzir da mladi imaju najbolji uvid u specifične potrebe mladih u svojoj zajednici, njihov doprinos može biti od velike pomoći predstavničkim i izvršnim tijelima u definiranju lokalnih politika za mlade. S druge strane, od iznimne je važnosti da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave budu podrška savjetima pri osnivanju i radu. Organiziranjem različitih društvenih aktivnosti, u sklopu rada savjeta mladih, mladi imaju mogućnost aktivno se uključiti u život svoje lokalne zajednice te predložiti promjene koje će unaprijediti uvjete života, ne samo mladih, već posljedično i ostalih stanovnika određene sredine.

Pregled djelovanja savjeta mladih u 2021. godini

Do kraja mjeseca srpnja 2022. godine dvadeset hrvatskih županija i Grad Zagreb dostavili su Središnjem državnom uredu za demografiju i mlade županijska izvješća o radu savjeta mladih na području svoje županije. Prikupljena izvješća pokazuju kako su u 2021. godini u Republici Hrvatskoj bila aktivna 73 od ukupno 127 osnovana savjeta mladih. Savjeti mladih aktivno su djelovali u Gradu Zagrebu i 12 hrvatskih županija, zatim u 38 gradova i 22 općine. Ukupno 54 savjeta mladih nije u potpunosti djelovalo u skladu s odredbama Zakona, pa ih se ne može smatrati aktivnim već samo osnovanim savjetima.

U skladu sa Zakonom o savjetima mladih, Središnji državni ured za demografiju i mlade smatra aktivnima one savjete koji su održali barem jednu sjednicu u šest mjeseci, usvojili program rada i ostvarili konkretne rezultate svoga djelovanja u suradnji s predstavničkim i/ili izvršnim tijelom ili su sudjelovali u različitim programskih aktivnostima. Primjerice, jedan gradski savjet mladih donio je program rada Savjeta mladih za 2021. godinu, imao je ostvarene rezultate prema svom djelokrugu u suradnji s JLP(R)S (osigurana su proračunska sredstva) i organizirao različite

aktivnosti za mlade na svom području, ali nije bilo održanih sjednica savjeta u 2021. godini kao ni održanih sastanaka predstavničkog i/ili izvršnog tijela sa savjetom. Stoga ih se ne može smatrati aktivnim već samo osnovanim savjetom.

Omjer aktivnih i neaktivnih savjeta mladih među osnovanima.

Prema podacima prikupljenima iz županijskih izvješća, savjeti mladih su u 2021. godini održali ukupno 338 sjednica i 235 sastanaka sa predstavničkim i/ili izvršnim tijelom. Nadalje, 89 savjeta mladih usvojilo je program rada, a 66 savjeta je ostvarilo konkretne rezultate rada u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, poput povećanja proračuna za mlade, povećanja iznosa stipendija za učenike i studente, subvencija za prijevoz ili pak uvođenja novih stipendija.

Vežano uz programske aktivnosti, u izvješćima se ističu sudjelovanja na sjednicama Koordinacije županijskih savjeta mladih te na različitim okruglim stolovima, konferencijama, edukacijama i radionicama. Također, organizirane su brojne humanitarne i volonterske akcije u koje su uključeni mladi, tijekom kojih su promovirali značaj savjeta mladih te obilježavali prigodne dane tijekom godine. Većina savjeta mladih je u izvješćima navela kako je dio

planiranih programskih aktivnosti nažalost bio otkazan zbog epidemiološke situacije uzrokovane Covid-19 virusom.

AKTIVNOSTI SAVJETA MLADIH U 2021. GODINI				
Broj sjednica savjeta mladih u 2021. godini	Broj sjednica s predstavničkim/izvršnim tijelom	Donesen program rada	Ostvareni Rezultati u Suradnji s JLP(R)S-om	Sudjelovanje u programskim aktivnostima
338	235	89	66	84

Najviše aktivnih savjeta mladih djelovalo je u Istarskoj, Karlovačkoj, Krapinsko-zagorskoj, Primorsko-goranskoj i Zagrebačkoj županiji, a najmanje u Brodsko-posavskoj, Ličko-senjskoj, Sisačko-moslavačkoj i Virovitičko-podravskoj županiji.

Primjeri dobre prakse

Među aktivnim savjetima mladih mogu se izdvojiti pojedini savjeti kao primjeri uspješnog rada i uključivosti s opipljivim rezultatima. U nastavku su navedeni samo neki od primjera dobre prakse s izborom njihovih aktivnosti.

Osječko-baranjska županija

Savjet mladih Osječko-baranjske županije održao je sedam sjednica u 2021. godini i sedam sastanaka s predstavničkim i/ili izvršnim tijelom. Inicirao je povećanje stipendiranja studenata i učenika u 2021. godini. Organizirao je konferencije i edukacije te online trening za mlade, što pokazuje prilagodljivost novim načinima održavanja aktivnosti, u skladu s tada važećim epidemiološkim mjerama.

Grad Zagreb

Savjet mladih Grada Zagreba održao je 12 sjednica savjeta mladih u 2021. godini što je najveći pojedinačni broj održanih sjednica savjeta mladih, već drugu godinu zaredom.

Imajući na umu izazove s kojima se i dalje suočavaju područja pogođena potresom, Savjet mladih je obilježio Dan žalosti za stradale i ozlijeđene u potresu koji je pogodio Sisačko-moslavačku županiju te organizirao humanitarnu akciju s ciljem pomoći osobama sa spomenutih pogođenih područja i njihovim obiteljima.

Od 26. do 28. veljače bio je domaćin XII. sjednice Koordinacije županijskih savjeta mladih Republike Hrvatske.

Također, uspješno je nastavljena suradnja s Gradskim uredom za obrazovanje, sport i mlade.

Grad Ozalj

Savjet mladih Grada Ozalj prednjači sa 14 sastanaka održanih s predstavničkim i/ili izvršnim tijelom, u suradnji s kojim je organizirao Ozaljske sportske igre, a i osigurani su higijenski materijali i medicinski ormarići za učenice u ozaljskoj školi. Iako su sudjelovali na različitim konferencijama i radionicama, istaknuta je poteškoća u provođenju događanja zbog epidemiološke situacije uzrokovane Covid-19 virusom.

Općina Andrijaševci

Općinski Savjet mladih održao je 4 sjednice i 6 sastanka s predstavničkim i/ili izvršnim tijelom. Od aktivnosti Savjeta i ostvarenih rezultata posebno se ističu osigurane besplatne pripreme za državnu maturu planirane i ostvarene u suradnji s jedinicom lokalne samouprave.

Općina Bale

U 2021. godini Savjet mladih općine Bale je tek konstituiran, a održao je 6 sjednica. Tijekom svoga rada u prethodnoj godini, a u suradnji s jedinicom lokalne samouprave utjecao je na podizanje razine svijesti o važnosti savjeta mladih, odabran je logo putem javnog natječaja i sudjelovao je u panel raspravi povodom izrade Akcijskog plana za mlade Istarske županije. Bili su aktivni na društvenim mrežama, mediju koji je blizak mladima te organizirali razne radne akcije čišćenja i uređenja Općine.

Izdvojene teme – poteškoće u radu

Središnji državni ured za demografiju i mlade dao je mogućnost savjetima mladih da se u županijskim obrascima za 2021. godinu izjasne o najvećim poteškoćama s kojima su se susretali u svom djelovanju tijekom prethodne godine. Prema dostavljenim informacijama većinom se ponavlja problem (ne)održavanja sjednica savjeta i/ili nedostatak kvoruma zbog propisanih preventivnih mjera uzrokovanih epidemiološkom situacijom. Nadalje, naglašena je i nedovoljna zainteresiranost i manjak motiviranosti samih članova savjeta mladih, za provedbu aktivnosti iz djelokruga rada ili prema planiranim aktivnostima. Uvidom u županijska izvješća, uočava se kako je dijelu savjeta mladih istekao mandat u 2021. godini, pa je u tijeku bilo raspisivanje novog javnog poziva za izbor članova i zamjenika savjeta mladih, što je također u značajnoj mjeri djelovalo na smanjenje opsega aktivnosti koje su se mogle provoditi i o kojima je bilo izvještavano. Javni poziv se nerijetko poništava jer nema dovoljnog broja pristiglih prijava ili niti jedne pristigle prijave. Uočeno je kako dio jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nakon što se na javni poziv za izbor članova i zamjenika savjeta mladih ne prijavi dovoljan broj kandidata, isti ne ponovi duže vremena, što dodatno usporava proces osnivanja savjeta.

Zaključak

U odnosu na prethodnu 2020. godinu kada je u Republici Hrvatskoj aktivno djelovalo 86 savjeta mladih, podaci za 2021. godinu pokazuju da su u 2021. godini aktivno djelovala 73 savjeta mladih. Uočava se ponovni pad broja aktivnih savjeta uslijed, vjerujemo, okolnosti nastalih pandemijom Covid-19, zbog čega je onemogućeno aktivnije djelovanje, a ne samo osnivanje savjeta mladih. Naime, broj osnovanih savjeta jest 127 – tri savjeta više nego godinu prije. U odnosu na ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, samo ih je 12,674% imalo aktivan savjet mladih koji je ispunjavao sve kriterije propisane Zakonom.

Savjeti mladih u najvećem broju osnivaju se i aktivno djeluju u županijama, a najmanje aktivnih i osnovanih savjeta nalazi se u općinama.

Navedeni podaci upućuju kako većina jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave još uvijek ne prepoznaje savjete mladih kao jedan od važnih oblika uključivanja i aktiviranja mladih na svom području. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u svojim izvješćima za prethodnu godinu najčešće ističu epidemiološku situaciju uzrokovanu Covid-19 virusom za otežan ili potpuno onemogućen rad savjeta mladih, što je i očekivano.

Vezano uz neosnivanje savjeta mladih, kao prvi uzrok navode demografsku strukturu stanovništva ili nezainteresiranost mladih kao prepreku osnivanju i djelovanju savjeta mladih. Kad je riječ o malom broju savjeta mladih u općinama, često se naglašava kako se mladi nalaze na školovanju u gradovima pa se iz tog razloga sjednice ne mogu održavati ili nema potrebnog kvoruma za rad te osnovani savjet prestaje djelovati. Ipak, kao dobar primjer možemo istaknuti savjete mladih koji su sjednice održavali putem online aplikacija, kada su bili onemogućeni iste održavati uživo te na taj način omogućili kontinuiran rad savjeta.

Kako bi se olakšalo osnivanje savjeta mladih u jedinicama lokalne uprave i samouprave koje imaju poteškoća u osnivanju savjeta, Središnji državni ured za demografiju i mlade u postupku je donošenja izmjena i dopuna Zakona o savjetima mladih. Donošenjem izmjena i dopuna Zakona očekuje se poboljšanje statusa savjeta mladih kod predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i mladih u široj javnosti, kvalitetnija suradnja s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te poticanje većeg broja mladih na sudjelovanje. Djelovanjem savjeta mladih želi se postići uspješnija komunikacija mladih i donositelja odluka na lokalnoj i regionalnoj razini, koja će utjecati na povećanje kvalitete života mladih u lokalnoj zajednici, u skladu s njihovim aktualnim potrebama.

Središnji državni ured za demografiju i mlade smatra kako će izmjene i dopune Zakona o savjetima mladih unaprijediti i područje budućih politika za mlade u Republici Hrvatskoj i potaknuti mlade na aktivnije uključivanje u društvene procese.

DRŽAVNA TAJNICA

Željka Josić, dr. med.

KLASA: 233-01/22-04/1

URBROJ: 519-04-1/3-22-29